AMALEK

שמות פרשת בשלח פרק יז

- ַניָבֹא <mark>עֲמֶלֵק וַיִּלְּחֶם</mark> עִם יִשְׂרָאֵל <mark>בִּרְפִּידָם</mark>: (ח)
  - (ט) וַיּאמֶר <mark>משֶה</mark>
  - אֶל יָהוֹשֶׁעַ •
- ַבְּ<mark>תַר</mark> לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא <mark>הִלְּחֵם בַּעֲמֶלֵק •</mark>
- ָמָ<mark>חָר</mark> אָנֹכִי נִצָּב עַל <mark>ראש הַגִּבְעָה</mark> וּמַטֵּה הָאֱלֹהִים <mark>בְּיָדִי:</mark>
  - (י) וַיַּעֵשׂ <mark>יְהוֹשֵׁעַ</mark> כַּאֲשֶׁר אָמֵר לוֹ <mark>משֶׁה לְהִלְחֵם בַּעֲמָלֵק</mark> וּמשֶׁה אַהָרֹן וְחוּר עָלוּ <mark>רֹאשׁ הַגִּבְעָה</mark>:
    - (יא) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר <mark>יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ</mark> וְגָבַר יִשְׂרָאֵל (יא) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר עֲמֶלֵק:
      - (יב) <mark>וִידֵי משֶה כְּבֵדִים</mark>
      - יַיָּאָרוּ <mark>אֶבֶן</mark> וַיָּשִׂימוּ תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ •
    - וְאַהַרֹן וְחוּר תַּמְכוּ <mark>בְיָדָיוֹ</mark> מִזֵּה אֶחָד וּמְזֵּה אֶחָד
      - ַנְיְהִי <mark>יָדָיוּ אֱמוּנָה</mark> עַד בּא הַשָּׁמֶשׁ: •
    - (יג) <mark>וַיַּחַלשׁ</mark> יְהוֹשֵׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֶב: פ
      - (יד) וַיֹּאמֶר <mark>יְקוָק</mark> אֶל משֶה:
      - כְּתֹב זֹאַת זְכָּרוֹן בַּסֵפֶר
        - ַןשִׂים בְּאָזְנֵי <mark>יְהוֹשֻׁעַ</mark>
  - פִּי <mark>מָחֹה אֶמְחָה</mark> אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם:
    - ַנִיּבֶן <mark>משֶׁה</mark> מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ <mark>יְקֹנֶק נָסִי</mark>:
- (טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֵּס יָה <mark>מִלְחָמָה לֵיקֹוָק בַּעֲמָלֵק</mark> מִדֹּר דֹר: פ

שמות פרשת בשלח פרק יז

- (ח) וַיָּבֹא עֲמָלֵק וַיִּלֶּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בִּרְפִּידִם:
- (ט) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְהוֹשֵׁעַ בְּחַר לָנוּ אֲנָשִׁים וְצֵא הַלָּחֵם בַּעֲמָלֵק מָחָר אָנֹכִי נָצָב עַל רֹאשׁ הַגִּבְעָה וּמֵשֵּה הָאֱלֹהִים בְּיָדִי:
- (י) וַיַּעשׂ יְהוֹשֻׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר לוֹ מֹשֶׁה לְהַלֶּחֵם בַּצְמָלֵק וּמֹשֶׁה אַהֲרֹן וְחוּר עָלוּ רֹאשׁ הַגִּבְעָה:
  - (יא) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגָבַר יִשְׂרָאֵל וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגָבַר צְמָלֵק:
- (יב) וידִי מֹשֶׁה כְּבֵדִים וַיִּקְחוּ אֶבֶן וַיָּשִׂימוּ תַחְתִּיו וַיֵּשֶׁב עָלֶיהָ וְאַהֶּרֹן וְחוּר תִּמְכוּ בְיָדִיוֹ מִזֶּה אֶחָד וּמִזֶּה אֶחָד וַיְהִי יָדִיוֹ אֱמוּנָה עַד בֹּא הַשָּׁמֶשׁ:
  - (יג) וַיַּחֲלשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עֲמָלֵק וְאֶת עַמוֹ לְפִי חָרֶב: {פּ}
- (יד) וַיּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת זְכָּרוֹן בַּסֵפֶּר וְשִּׁים בְּאָזְנֵי יְהוֹשֻׁעַ כִּי מָחֹה אֶמְחֶה אֶת זֵכֶר עֲמָלֵק מִתַּחַת הַשָּׁמָיִם:
  - (טו) וַיִּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ ה' נִסִי:
  - (טז) וַיֹּאמֶר כִּי יָד עַל כֵּס יָה מִלְחָמָה לה' בַּעֲמָלֵק מִדֹּר דֹּר: {פּ

Amalek came	וַיַּבָא עַמַלֵק
and fought with Israel at Rephidim.	וַיִּלֶּחֶם עִם־יִשְׂרָאֵל בִּרְפִידָם:
Moses said to Joshua,	וַ יִּאֹמֶר משֶה אֶל־יְהוֹשֵׁעַ
"Pick some men for us and go out and do	בְּחַר־לָנוּ אֲנָשִׁים
battle with Amalek.	וָצֵא הַלָּחֵם בַּעַמָלֵק
Tomorrow I will station myself on the top of the hill,	בָּלְרָר אָנֹכְי נִצָּב עַל־רָאשׁ הַגִּבְעָה
with the rod of God in my hand."	וּמַמָּה הָאֱלֹהָים בְּיָדִי:
Joshua did as Moses told him and fought	ַוַיַּעֵשׂ יְהוֹשָׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ מֹשֶׁה וַיַּעֵשׂ יְהוֹשָׁעַ כַּאֲשֶׁר אָמַר־לוֹ
with Amalek,	֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓
while Moses, Aaron, and Hur went up to	ומשה אַהַרוֹ וחור עַלוּ רָאשׁ
the top of the hill.	ָּהַגְּבַעַה: הגּבַעַה:
Then, whenever Moses held up his hand,	וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים משֶׁה יָדָוֹ וְגָבַר
Israel prevailed;	יִשְׂרָאֵל יִישְׂרָאֵל
but whenever he let down his hand,	
Amalek prevailed.	ַוְכַאֲשֶׁר יָנִיָחַ יָדָוֹ וְגָבַר עֲמָלֵק:
But Moses' hands grew heavy; so they	וְיַדִי מֹשֶׁהֹ כְּבֵּדִים וַיִּקְחוּ־אָבֶן וַיָּעִימוּ יַנִדִי מֹשֶׁהֹ בְּבַּדִים וַיִּקְחוּ־אָבֶן וַיְּעִימוּ
took a stone and put it under him and he	תַחְתָּיו וַיֵּשֶׁב עַלֵיהָ תַחְתָּיו וַיִּשֶׁב עַלֵיהָ
sat on it,	T AVT VIII- CT: -
while Aaron and Hur, one on each side,	ןאַהַרֹן וְחוּר הָּמְכְרַּ בְיָדִיו מָזָּה אֶחָד
supported his hands;	וּמָזָּה אֶּחָּד
thus his hands remained steady until the	ַוְיָהָי יֶדֶיו אֱמוּנָה עַד־כָּא הַשְּׁמֶשׁ:
sun set.	
And Joshua overwhelmed the people of	וַיַּחַלְשׁ יְהוֹאָעַעַ אֶת־עֲמָלֵק וְאֶת־עַמָּוֹ [
Amalek with the sword.	לְפִי־חֶּרֶב: (פֹּ)
Then the LORD said to Moses, "Inscribe	ַוֹּאְמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה כְּתֹב זָאת זִכָּרוֹן [
this in a document as a reminder, and	בַּפַּפֶר וְשִׂים בְּאָזָנִי יְהוֹאֵשֵעַ
read it aloud to Joshua:	_:
I will utterly blot out the memory of Amalek from under heaven!"	פִּי־מָחָה אֶמְחָה אֶת־זֵכֶר עֲמָלֵק
	מָתַּחַת הַשָּׁמָיִם:
And Moses built an altar and named it Adonai-nissi.	וַיָּבֶן מֹשֶׁה מִזְבֵּחַ וַיִּקְרָא שְׁמְוֹ ה' נִמְי:
He said, "It means, 'Hand upon the	וַיֹּאמֶר בִּי־יָד´עַל־בַּס יָּה
throne of the LORD!'	

To understand the purpose and nature of this name,³¹ we must review the preceding events recorded in Exodus 15-17. Doing so, we note that the verb מס"ה appears several times:

- (1) 15:25. After crossing the sea, the Israelites came to "Marah," the site of bitter waters, which Moses cured. Referring to God's purpose, the Torah says שם לו חק ומשפט ושם נטהו; "there He established edict and judgment and there He tested him."
- (2) 16:4. God explicitly referred to the "manna" from heaven as a testing instrument: למען אנסנו הילך בתורתי אם-לא; "that I may test them whether they will walk in my statutes or not."
- (3) 17:2. When the Israelites thirst for water—at Refidim!—
  Moses accused them of testing God while arguing with him:
  מה-תריבון עמדי, מה-תנסו את-ה'
- (4) 17:7. Pursuant to #3, the site of the argument and test is named מסה ומריבה on account of their placing God on trial: על-ריב
  בני ישראל את-ה' ועל נסותם את-ה'